

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Martina Lachmanna a soudců Martina Bobáka a Jana Ferneckého ve věci

žalobce: **I. Y.**, státní příslušnost X
bytem X
zastoupený advokátem Mgr. Markem Sedlákem
sídlem Moravské náměstí 13, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného, který spočíval ve zrušení termínu k pořízení biometrických údajů za účelem povolení ke zvláštnímu dlouhodobému pobytu, o němž žalovaný vyrozuměl žalobce dne 21. 11. 2025

takto:

- I. Zásah žalovaného, který spočíval ve zrušení termínu k pořízení biometrických údajů za účelem povolení ke zvláštnímu dlouhodobému pobytu, o němž žalovaný vyrozuměl žalobce dne 21. 11. 2025, byl nezákonný.
- II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobce a ukládá se mu, aby obnovil stav před zrušením termínu k pořízení biometrických údajů a zánikem registrace k zvláštnímu dlouhodobému pobytu.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

- III. Žalovaný je povinen nahradit žalobci náklady řízení ve výši 26 539 Kč k rukám jeho zástupce Mgr. Marka Sedláka, advokáta, a to do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a podání stran

1. Žalobce je držitelem dočasné ochrany dle § 3 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invází vojsk Ruské federace (lex Ukrajina). Vyjádřil svůj zájem o zvláštní dlouhodobý pobyt podle § 7p tohoto zákona. Následně provedl registraci k vydání průkazu povolení dle § 7s lex Ukrajina.
2. Žalovaný ho e-mailem z 21. 11. 2025 vyrozuměl o zrušení rezervace termínu k převzetí průkazů ke zvláštnímu dlouhodobému pobytu (stanoveného na 2. 12. 2025) a o zániku jeho registrace ke zvláštnímu dlouhodobému pobytu. Důvodem mělo být to, že představuje hrozbu pro veřejný pořádek nebo bezpečnost státu na základě stanoviska Policie České republiky (policie) nebo zpravodajské služby, a tím nesplňuje podmínku dle § 7t odst. 5 písm. d) lex Ukrajina.
3. **Žalobou** z 15. 12. 2025, formulovanou jako žaloba proti rozhodnutí správního orgánu, žalobce napadl sdělení žalovaného z 21. 11. 2025. Zdejší soud ho usnesením z 27. 1. 2026, čj. 4 A 62/2025-21, vyzval, aby změnil žalobní typ. V návaznosti na to žalobce uvedl, že podává proti zrušení registrace zásahovou žalobu. Usnesením z 12. 2. 2026 pak zdejší soud vyloučil nynější žalobu k samostatnému projednání a rozhodnutí (vyloučena věc byla nově převedena na sp. zn. 18 A 8/2026).
4. Žalobce se brání proti zásahu, jímž mu žalovaný zrušil registraci k pořízení biometrických údajů dne 2. 12. 2025 v 13:00 hod. za účelem získání povolení k zvláštnímu dlouhodobému pobytu. Požaduje, aby soud žalovanému zakázal pokračovat v zásahu, jehož důsledkem je zánik jeho registrace k zvláštnímu dlouhodobému pobytu. Dle něj měl žalovaný přezkoumatelně uvést, v čem mělo spočívat nebezpečí ze strany žalobce. Přitom poukázal, že od svého příjezdu do ČR je držitelem dočasné ochrany a je zaměstnán jako řidič autobusu. Kromě jedné dopravní nehody způsobené z nedbalosti se nedopustil žádného jednání, které by odůvodňovalo závěr, že je nebezpečím pro veřejný pořádek a bezpečnost státu. Ani samotná dopravní nehoda nepostačuje k tomuto závěru.
5. Žalovaný ve **vyjádření z 25. 1. 2026** [pozn. soudu: ještě k původně formulované žalobě dle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (s. ř. s.)] uvedl, že stran zvláštního dlouhodobého pobytu nevede správní řízení ani správní spis. Soudu zaslal alespoň „screenshoty“ obrazovek, které zaznamenávají žalobcův zájem o zvláštní dlouhodobý pobyt a pak sdělení dle § 7t odst. 6 lex Ukrajina. Žalovaný potvrdil zrušení žalobcova termínu skrze e-mail. Taktéž potvrdil zrušení termínu skrze e-mail dle § 7t odst. 6 téhož zákona, který zaslal žalobci. Zdůraznil, že úspěšná registrace ke zvláštnímu dlouhodobému pobytu neznámá, že bude pobytové oprávnění vydáno. Osoba musí před pořízením biometrických údajů předložit požadované doklady, další podmínky pro vydání zvláštního povolení k dlouhodobému pobytu jsou uvedeny v § 7t odst. 5 lex Ukrajina. Jednou z těchto podmínek pak je, že dle stanoviska policie nebo zpravodajské služby není osoba nebezpečnou pro veřejný pořádek nebo státu.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

6. V případě žalobce uplatnila policie negativní stanovisko k vydání zvláštního dlouhodobého pobytu. Na základě toho žalobci v souladu s § 7t odst. 6 lex Ukrajina žalovaný následně zrušil termín pro pořízení biometrických údajů. Tím zanikla jeho registrace ke zvláštnímu dlouhodobému pobytu. Daný postup (zrušení termínu pro pořízení biometrických údajů, které má za následek zánik registrace) není rozhodnutím. Použití části druhé a třetí správního řádu, upravujících správní řízení a rozhodnutí, je dle § 7o odst. 5 lex Ukrajina vyloučeno. Nejde ani o rozhodnutí dle § 65 s. ř. s., přičemž nemůže jít ani o nezákonný zásah dle § 82 s. ř. s., jelikož na vydání pobytového oprávnění není právní nárok (§ 7o odst. 3 lex Ukrajina). Pro případ věcného posouzení žaloby pak žalovaný uvedl, že postupoval v souladu se zákonem. Stanovisko policie má formu jednoduchého sdělení „ano“ či „ne“, v případě negativního výsledku je překážkou udělení pobytového oprávnění bez dalšího. Žalovaný není oprávněn jej dále hodnotit (nevede řízení, nepoužívá správní uvážení). Žalovaný konečně avizoval, že soudu předloží odůvodněné stanovisko policie.
7. Dne 29. 3. 2026 žalovaný doslal **stanovisko policie** z 23. 3. 2026 vydané dle § 7t odst. 5 písm. d) lex Ukrajina. V něm Policie ČR, Policejní prezidium, uvedla že žalobce byl 23. 4. 2024 obviněn ze spáchání trestného činu ublížení na zdraví z nedbalosti dle § 148 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, jelikož 3. 12. 2023 v Praze na Bělehradské způsobil dopravní nehodu, při které se zranil jeho spolujezdec. Dle usnesení o zahájení trestního stíhání žalobce tehdy nepřizpůsobil svou jízdu povaze a stavu vozovky a svým schopnostem. Došlo ke střetu s tramvají a dalšími vozidly. Obvodní soud pro Prahu 2 usnesením z 14. 4. 2024 trestní stíhání podmíněně zastavil. Žalobce má stanovenou zkušební dobu do 14. 4. 2027. Policie dále poukázala na podmínky, s nimiž je svázán institut podmíněného zastavení trestního stíhání. Má za to, že na uvedený trestný čin je třeba nahlížet z kriminalistického a kriminologického hlediska. Dle těchto hledisek je žalobce pachatelem trestného činu. Dle policie žalobce představuje nebezpečí pro veřejný pořádek, jelikož je pachatelem trestného činu, u něhož mu neuplynula zkušební doba, a také se opakovaně dopustil přestupkového jednání. Žalobce totiž v roce 2022 i v roce 2023 za jízdy držel v ruce mobilní telefon nebo jiné hovorové zařízení. V souhrnu tato zjištění dle policie svědčí o disrespektu žalobce k právnímu řádu.
8. Žalobce v **replíce z 29. 4. 2026** nejdřív polemizoval s procesem, v jehož rámci dochází k ne/vydávání zvláštního dlouhodobého pobytu. Měl za to, že na zrušení registrace je třeba nahlížet jako na meritorní či procesní rozhodnutí. Dále namítl, že stanovisko policie z 23. 3. 2026 nemůže být stanoviskem, které vedlo k vyrozumění o zrušení žalobcovy registrace dne 21. 11. 2025. Tato písemnost vznikla dodatečně. Nadto žalobce považuje obsah stanoviska za nezákonný. Žalobce přiznává, že skutečně byl účastníkem dopravní nehody. Byl obviněn a obžalován. Trestní stíhání soud ovšem podmíněně zastavil, co znamená, že o jeho vině soud pravomocně nerozhodl. Proto policie sama nemůže činit závěry o tom, zda je žalobce pachatelem trestného činu. Dle žalobce přitom policie nemohla vůbec přihlížet k jeho podmíněně zastavenému trestnímu stíhání. Dva přestupky v dopravě nepředstavují důvodné a aktuální nebezpečí pro veřejný pořádek nebo bezpečnost státu.

II. Posouzení věci soudem

9. Soud vycházel při tom ze skutkového a právního stavu ke dni svého rozhodnutí (§ 87 odst. 1 s. ř. s.).
10. O věci samé rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť účastníci řízení s tímto postupem vyjádřili souhlas. Neshledal ani důvod provádět ve věci samé dokazování a za tím účelem nařídit ústní jednání. Své závěry mohl učinit už jen na

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

podkladě mezi stranami nesporných skutečností a jimi předložených listin, jež jsou oběma stranám známy a měly možnost se k nim vyjádřit.

11. Z tvrzení stran a předložených podkladů soud zjistil následující.
12. Žalobce splnil podmínky k registraci ke zvláštnímu dlouhodobému pobytu dle § 7q lex Ukrajina a žalovaný ho k tomuto druhu pobytu registroval. Následně mu stanovil termín pro pořízení biometrických údajů na 2. 12. 2025. Žalovaný pak obdržel negativní stanovisko policie ve smyslu § 7t odst. 5 písm. d) lex Ukrajina. Ze žalovaným předloženého elektronického výstupu vyplývá stanovisko k případu č. 108277746 [odpovídající identifikačnímu kódu žalobce v informačním systému cizinců] – „NE“. O tom ostatně mezi stranami sporu není. Pracovník žalovaného poté žalobci zrušil termín rezervace pro pořízení biometrických údajů, jelikož žalobce představuje na základě stanoviska policie nebo zpravodajské služby hrozbu pro veřejný pořádek nebo bezpečnost státu, o čemž ho obeznámil sdělením z 21. 11. 2025. V důsledku toho žalobci zanikla registrace ke zvláštnímu dlouhodobému pobytu.
13. Uvedený postup (zrušení rezervace, potažmo zrušení registrace ke zvláštnímu dlouhodobému pobytu) žalobce napadá. Proti tomuto postupu žalovaného podal, poté co ho poučil soud ve věci 4 A 62/2025, zásahovou žalobu.
14. Mezi stranami je sporné už jen to, zda je postup žalovaného skutečně zásahem a zda vůbec může vést ke zkrácení práv žalobce (není-li na zvláštní dlouhodobý pobyt dle § 7o odst. 3 lex Ukrajina právní nárok). Těmito či souvisejícími otázkami se již správní soudy v několika rozhodnutích zabývaly (srov. rozsudky zdejšího soudu z 22. 1. 2026, čj. 10 A 146/2025-35, z 9. 2. 2026, čj. 10 A 183/2025-37, z 31. 3. 2026, čj. 18 A 134/2025-57, či posledně z 18. 5. 2026, čj. 18 A 4/2026-67). Soud z nich v dalším vychází a v podrobnostech na ně odkazuje.
15. Není pochyb o tom, že dle § 7o lex Ukrajina *zvláštní dlouhodobý pobyt je povolením k dlouhodobému pobytu podle § 17 písm. c) zákona o pobytu cizinců na území České republiky*. To mimo jiné znamená, že vyhovění žádosti představuje na základě právní fikce vydání správního rozhodnutí. Pokud je zvláštní dlouhodobý pobyt považován za povolení k dlouhodobému pobytu ve smyslu cizineckého zákona, platí, že vydáním rozhodnutí o žádosti se rozumí převzetí průkazu o povolení k pobytu (srov. § 169t odst. 7 cizineckého zákona ve spojení s § 7o odst. 2 lex Ukrajina). I když se na postup pro získání zvláštního dlouhodobého pobytu nevztahují pravidla části druhé a třetí správního řádu, neznamená to, že žalovaný uvedeným způsobem nevydává rozhodnutí.
16. Žalobce však napadá úkon (e-mail), kterým žalovaný zrušil termín pro pořízení biometrických údajů (tj. zánik registrace). Vedle toho žalobce vznáší také dílčí argumenty, že na zrušení termínu, resp. zánik registrace, je třeba nahlížet jako na meritorní či procesní rozhodnutí. Jak však plyne z precizního odůvodnění rozsudků 18 A 134/2025 a 18 A 4/2026, žalobce nemá pravdu. Soud v této věci může postup žalovaného přezkoumat toliko v rámci zásahové žaloby. Podstatné je, že žalobce na právech krátí právě zrušení termínu (spojené se zrušením/zánikem registrace), nikoli tedy samotné vyrozumění. V této souvislosti soud zdůrazňuje, že byt' je zvláštní dlouhodobý pobyt pobytovým oprávněním ve smyslu cizineckého zákona, jedná se o specifické oprávnění v režimu lex Ukrajina s vlastní dílčí procesní úpravou. Celý proces je založen na zvláštních evidenčních a registračních postupech zájemců, potažmo žalovaného.
17. V poslední fázi (nejpozději před převzetím průkazu o povolení k pobytu) žalovaný dle § 7t odst. 5 ověří, že není dána některá ze zákonných překážek. Mimo jiné zkoumá, zda podle

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

písm. d) není na základě informace nebo stanoviska policie nebo zpravodajské služby cizinec nebo všechny společně registrované osoby nebezpečím pro veřejný pořádek a bezpečnost státu. Podle § 7t odst. 6 lex Ukrajina platí, že je-li zjištěna překážka dle odstavce 5 před pořízením biometrických údajů, žalovaný cizinci a s ním společně registrovaným osobám zruší termín pro pořízení biometrických údajů. O zrušení termínu vyrozumí cizince na adresu jeho elektronické pošty. Zrušením daného termínu zaniká i registrace k pobytu cizinci a s ním společně registrovaným osobám.

18. K zásahu do práv tak dochází již faktickým úkonem zrušení termínu k pořízení biometrických údajů (a s tím souvisejícím zánikem registrace). Úkon žalovaného nepředstavuje ani pozitivní rozhodnutí o vyjádřeném zájmu žalobce ani rozhodnutí negativní ve smyslu zamítnutí žádosti (zvláštní úprava nepředpokládá vydávání zamítavého rozhodnutí). Jde o faktický úkon, který ukončí proces registrace pobytu – potenciálně nezákonný zásah. Na úkon „zrušení termínu“ nenavazuje žádný další úkon či postup. Úkolem žalovaného je už jen vyrozumět cizince o zrušení termínu pro pořízení biometrických údajů na adresu jeho elektronické pošty se sdělením konkrétní zákonné překážky (to lze označit za svého druhu zvláštní úpravu ve vztahu k § 155 odst. 3 správního řádu). Takový e-mail již do práv žalobce sám o sobě nezasahuje. Ani on tudíž není správním rozhodnutím, přičemž svou formou ani obsahem jím být ani nemůže. Představuje pouhou neformální informaci o předchozím postupu (k tomu viz též usnesení zdejšího soudu z 17. 2. 2026, čj. 4 A 62/2025-28, v žalobcově věci).
19. Zrušení termínu ve spojení se zánikem registrace lze označit za zásah do práv cizince. Dokud nebude (znovu) splněna podmínka registrace k pobytu, žalobce si nebude moci převzít průkaz o povolení k pobytu. Napadený úkon spočívající ve zrušení termínu a zániku registrace tak představuje jednorázový zásah s trvajícím důsledkem (do procesu získání průkazu povolení ke zvláštnímu dlouhodobému pobytu). Žalobce se proti němu může bránit žalobou dle § 82 s. ř. s.
20. Absence právního nároku na určitý výsledek (vydání pobytového oprávnění) nevylučuje postup žalovaného z kognice správního soudnictví (soudní přezkum nebyl zákonem vyloučen). Žalobce má stále právo na řádný postup správních orgánů podle zákona, ochranu před jejich excesy či svévolí (v podrobnostech viz rozsudek 18 A 134/2025, body 24 a 25).
21. Pro pořádek soud dodává, že má za splněné všechny předpoklady řízení o zásahové žalobě. Žalobce se o zásahu dozvěděl dne 21. 11. 2025 (viz e-mail na č. l. 6 soudního spisu). Pokud svou žalobu podal 15. 12. 2025, učinil tak v souladu s § 84 odst. 1 s. ř. s. včas ve dvouměsíční lhůtě. Mezi stranami je pak nesporné, že lex Ukrajina ani jiný právní předpis neupravuje jiný prostředek právní ochrany (srov. § 85 s. ř. s.) proti úkonům žalovaného v procesu získávání zvláštního dlouhodobého pobytu. Pokud je primárním cílem žalobce, aby dosáhl revokace přímo tohoto úkonu žalovaného, tj. aby znovu získal termín k pořízení biometrických údajů, resp. dosáhl obnovení registrace k pobytu, jiný procesní nástroj než zásahová žaloba neexistuje. Na tomto faktickém úkonu by totiž *stricto sensu* nic nezměnila ani jeho případná obrana proti vlastnímu vyrozumění e-mailem, např. cestou podnětu k postupu dle § 156 odst. 2 správního řádu (nehledě na to, že se jedná o dozorčí prostředek, který není v jeho moci). Pouze na okraj soud podotýká, že žalobce by se svých práv nemohl úspěšně domáhat ani žalobou na ochranu proti nečinnosti podle § 79 s. ř. s.
22. Soud tudíž mohl přistoupit k věcnému posouzení žaloby.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

23. Ochranu před nezákonným zásahem může správní soud poskytnout tehdy, jsou-li kumulativně splněny podmínky, aby žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li byť jen jedna z uvedených podmínek splněna, nelze žalobci ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout [rozsudek Nejvyššího správního soudu (NSS) z 17. 3. 2008, čj. 2 Aps 1/2005 - 65, č. 603/2005 Sb. NSS].
24. S ohledem na výše uvedené lze označit za splněnou první, druhou, čtvrtou a pátou podmínku. Sporným dále zůstává, zda žalovaný postupoval v souladu se zákonem (3. podmínka).
25. Žalobce vytýká žalovanému nepřezkoumatelný a nezákonný postup.
26. Dlužno dodat, že zvláštní dlouhodobý pobyt podléhá zvláštní právní úpravě. Soud opětovně připomíná, že podle § 7o odst. 5 lex Ukrajina je vyloučeno použití části druhé a třetí správního řádu. Žalovaný nevede správní řízení a nevydává (zamítavé) správní rozhodnutí. Na jeho postup proto nelze klást požadavky standardně kladené na odůvodňování rozhodnutí, na vedení správního spisu a shromáždění podkladů pro rozhodnutí, potažmo seznamování účastníků řízení s nimi. Právní úprava naopak záměrně stanovuje značně neformální postup. Jak se podává z důvodové zprávy k zákonu č. 24/2025 Sb., jímž zákonodárce vložil do lex Ukrajina institut zvláštního dlouhodobého pobytu, je tomu tak s ohledem na vysoký počet držitelů dočasné ochrany a možnosti veřejné správy vést individuální správní řízení, resp. vystavovat dílčí potvrzení pro potřeby tohoto individuálního správního řízení. Proces je proto koncipován s maximální mírou automatickosti. Zákonodárce jinými slovy nepočítá s tím, že by vznikala klasický správní spis, ale pouze zakládá digitální stopu v rámci informačního systému žalovaného. Celý postup je založen primárně na automatickém posouzení, v seznamu (registrovaných) zájemců se pak toliko vyznačuje (ne)splnění jednotlivých podmínek.
27. Postup žalovaného v nynější věci reguluje lex Ukrajina: z § 7t odst. 5 písm. d) vyplývá, že žalovaný musí u policie a zpravodajských služeb ověřit, zda cizinec nepředstavuje nebezpečí pro veřejný pořádek nebo bezpečnost státu. Dané tedy ustanovení předpokládá, že tyto orgány zašlou žalovanému informaci/stanovisko, zda takové nebezpečí cizinec představuje, či nikoli. Právní úprava ovšem nepředpokládá, že zájemce musí být s obsahem sdělení dopředu seznámen, nepředpokládá ani, že by měl žalovaný sám celý jeho obsah zájemcům sdělovat, resp. blíže zdůvodňovat, proč má překážku dle § 7t odst. 5 písm. d) lex Ukrajina za splněnou. Zájemce má být podle § 7t odst. 6 tohoto zákona neformálně informován toliko o tom, jaká překážka byla v jeho případě shledána. Tomu žalovaný dostál.
28. Soud nepomíjí, že vyloučení části druhé a třetí nezbavuje žalovaného povinnosti postupovat dle jiných ustanovení správního řádu, zejména pak v souladu se základními zásadami činnosti správních orgánů upravenými v § 2 až 8 uvedeného zákona. Měl by mj. vycházet z toho, že veřejná správa je službou veřejnosti, vycházet dotčeným osobám vstřícně a přiměřeně je poučit (§ 4 odst. 1 a 2 správního řádu). Soud souhlasí se žalobcem, že by zájemci měli být v ideálním případě vyrozuměni podrobněji. Považuje za žádoucí, aby žalovaný zájemcům (tím spíše v situaci, kdy nejde o utajovanou informaci) přinejmenším sdělil, na základě stanoviska jakého orgánu byla daná překážka shledána, o jaké stanovisko se jedná (specifikované alespoň datem jeho vyznačení v informačním systému, nemá-li jej skutečně k

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

dispozici) a dále např. to, jaké z osob se v případě společně podávané žádosti daná překážka dotýká. Takový požadavek nutně nejde nad rámec předestřené zvláštní právní úpravy (ta daný postup žalovanému nezapovídá). Uvedené kroky, popřípadě i vyžádání a poskytnutí odůvodnění stanoviska bezpečnostních orgánů, by byly žádoucí zvláště, pokud se na něj zájemce obrátí s dotazem či stížností (jako tomu bylo v nynější věci). Soud se však již touto otázkou blíže nezabýval, neboť se netýká podstaty věci. Tou totiž není případný bezvadný obsah vyrozumění, ale posouzení zákonnosti zrušení termínu pro pořízení biometrických údajů (spojeného se zánikem registrace). Žalobce se ani v takovém případě nedomohl obnovení registrace jinak než cestou zásahové žaloby, neboť by se stejně neměl jak bránit. I kdyby tedy soud dovodil, že měl být vyrozuměn podrobněji, nemělo by to pro postavení žalobce žádný význam.

29. Tak je tomu už jen proto, že žalovaný není dle přesvědčení soudu oprávněn zpochybnit stanovisko policie/zpravodajské služby, jestliže obsahuje výslovný závěr, zda cizinec představuje nebezpečí pro veřejný pořádek či bezpečnost státu (nejde jen o přehled zjištění a bezpečnostních poznatků, ale o výslovné stanovisko). Samotný pojem stanoviska předpokládá, že hodnocení nebezpečí provádí jeho autor, tzn. policie či zpravodajská služba. Právní úprava nevyžaduje, aby žalovaný nebezpečí pro veřejný pořádek či bezpečnost státu sám hodnotil. Lex Ukrajina od žalovaného pouze vyžaduje, aby *ověřil*, že podle sdělení bezpečnostních orgánů takové nebezpečí neexistuje: volba právě tohoto pojmu signalizuje, že po žalovaném se požaduje toliko ujistění se o případné hrozbě pro veřejný pořádek či bezpečnost státu. To z hlediska systematického podle soudu odpovídá i povaze dalších možných překážek podle § 7t odst. 5 (pobyt na základě dočasné ochrany, nevedení v evidenci SIS či nežádoucích osob, trestní zchovalost ve smyslu záznamu v rejstříku trestů), u nichž jde v zásadě jen o prostou kontrolu údajů z úředních evidencí, nikoli složitější posuzování skutkových a právních otázek. Popsaný postup celkově odpovídá i maximálně automatizovanému a bezdokladovému procesu udělení předmětného pobytového oprávnění popsánému výše.
30. Pokud sdělení policie nebo zpravodajské služby obsahuje závěr, že cizinec představuje nebezpečí pro veřejný pořádek či bezpečnost státu, nemůže žalovaný postupovat jinak, než podle § 7t odst. 6 téhož zákona zrušit termín pro pořízení biometrických údajů a o zrušení termínu a o tom, která překážka podle odstavce 5 byla zjištěna, cizince informovat; zrušením termínu pro pořízení biometrických údajů registrace k pobytu zaniká. Žalovaný sám takové nebezpečí neposuzuje. Svou úvahu by ostatně neměl kam vtělit, jestliže nevydává rozhodnutí či jiný obdobný úkon. Nepředpokládá se, že by žalovaný své vlastní závěry zájemcům sděloval – v informativním e-mailu má dle výslovného znění zákona sdělit jen to, kterou překážku pro udělení pobytového oprávnění shledal (nanejvýš lze dovodit povinnost tuto překážku blíže specifikovat; srov. výše).
31. Právě řečené pak z povahy věci znamená, že žalovaný pro svůj postup bezpodmínečně nepotřebuje mít k dispozici i zdůvodnění stanoviska policie/zpravodajské služby. Soud by samozřejmě v duchu výše popsáných úvah považoval za žádoucí, aby si odůvodnění negativního stanoviska žalovaný od bezpečnostních složek vždy vyžádal (už jen proto, aby ověřil, zda se týkají skutečně příslušného zájemce, resp. zda nejde o omyl). Pokud však sám jejich obsah věcně nehodnotí, nelze na podkladě rozhodné právní úpravy dovozovat, že postupoval v rozporu se zákonem jen proto, že vyšel ze stručného stanoviska v informačním systému. Nemělo by ostatně smyslu na podkladě zásahové žaloby „vracet“ věc žalovanému k vyžádání odůvodnění stanoviska, pokud by následně opět nemohl postupovat jinak (nešlo-

li by o zřejmý omyl v osobě žadatele) a věc by se obratem k soudu vrátila. Z hlediska ochrany práv zájemců (žalobce) je klíčové, zda postup žalovaného (resp. postup policie či zpravodajské služby) obстоjí v řízení před soudem, který v tomto případě vystupuje nikoli v přezkumné, ale fakticky v nalézací roli. Není proto v rozporu se zákonem, pokud si žalovaný vyžádá odůvodnění stanoviska policie až pro účely soudního řízení. Žalobce měl v soudním řízení možnost se s tímto odůvodněním plně seznámit a vyjádřit se k jeho obsahu, čehož také využil. V konečném důsledku tak nemohl být nijak zkrácen na svých procesních právech.

32. Soud současně setrvává na svých závěrech uvedených již v připomínaných rozsudcích 10 A 146/2025, 18 A 134/2025 či 18 A 4/2026. Ač takový postup není s ohledem na subsidiární povahu správního soudnictví žádoucí, v případě, že žalovaný předloží odůvodnění stanoviska policie či zpravodajské služby, soud se jako první musí věcně zabývat jeho obsahem. Shledá-li pochybení na straně policie či zpravodajské služby, přičte toto pochybení k tíži žalovanému, který se pak v důsledku nezákonného postupu policie dopustí nezákonného zásahu (být sám striktně vzato nepochybil).
33. Pro posouzení věci je proto rozhodné, zda policie akceptovatelným způsobem zdůvodnila, že je žalobce nebezpečím pro veřejný pořádek. Soud přitom nepomíjí, že žalobce nemá na zvláštní dlouhodobý pobyt právní nárok, nemá nárok na výsledek v podobě vydání průkazu povolení k pobytu. Zvláštní dlouhodobý pobyt je ryze „nadstavbovým“ institutem pro cizince, kterým jinak náleží dočasná ochrana podle lex Ukrajina (dlouhodobé pobytové oprávnění). Jeho neudělení tak na možnosti pobývat na území České republiky nic nemění. Jedná se o jakýsi „benefit“ ze strany státu, který nemá předobraz ani v uniijním právu – jde o čistě národní pobytové oprávnění (opět viz i důvodová zpráva k zákonu č. 24/2025 Sb.). Zásah soudu do postupu žalovaného, popřípadě jiného správního orgánu, v procesu udělení zvláštního dlouhodobého pobytu by proto obecně měl být spíše výjimečný, založený zejména na ochraně řádného procesu. Veřejná správa musí při svém postupu dodržovat pravidla stanovená zákonem, nesmí postupovat svévolně, diskriminačně či jinak v demokratickém právním státě nepřipustně. V tomto rámci pak má určitý prostor pro relativně volný výklad neurčitého právního pojmu. Soud musí zohlednit jednak povahu předmětného pobytového titulu, na nějž není právní nárok, jednak výraznou neformálnost celého procesu. K soudní ochraně tudíž musí přistupovat spíše zdrženlivě.
34. Překážka zvláštního dlouhodobého pobytu dle § 7t odst. 5 písm. d) lex Ukrajina nepodléhá správnímu uvážení, ale záleží na výkladu a použití neurčitého právního pojmu. Zde se nepředpokládá volné uvážení veřejné správy, ale zákon počítá s poměrně jasnou zákonnou podmínkou (překážkou), kterou mají správní orgány posoudit (v konkrétním případě vyložit obsah nebezpečí pro veřejný pořádek či bezpečnost státu). Obdobně ani jiné podmínky zrušení termínu k pořízení biometrických údajů (a potažmo zániku registrace) dle § 7t odst. 5 neposkytují prostor pro volnou úvahu veřejné správy.
35. Uvedené neurčité právní pojmy musí příslušné orgány (zde policie/zpravodajské služby) aplikovat na ten který případ. Na rozdíl od správního uvážení podléhá výklad a použití neurčitých právních pojmů plnému soudnímu posouzení. V tomto případě s ohledem na výše uvedené postačí, aby policie/zpravodajská služba srozumitelně a logicky konsekventně alespoň pro účely soudního řízení zdůvodnila, proč má za to, že určitá osoba představuje nebezpečí pro veřejný pořádek či bezpečnost státu, a tato tvrzení měla alespoň základní oporu ve skutkových zjištěních (opět viz rozsudek 18 A 134/2025, body 44 až 47).

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

36. V posledně uvedeném rozsudku a předtím i v rozsudku 10 A 146/2025 se zdejší soud zabýval i pojmem nebezpečí pro veřejný pořádek. Nyní rozhodující senát setrvává na závěru, že výklad tohoto pojmu nelze zcela ztotožňovat s přístupy správních soudů v případě obdobně užívaných pojmů v cizineckém zákoně. Veřejná správa může přihlížet i k poznatkům založeným na společensky méně škodlivém jednání cizince, méně závažném protiprávním jednání. Takové jednání nemusí vést k závažnému narušení zájmů chráněných zákonem, nemusí jít ani o opakované protiprávní jednání. Hrozba podle zdejšího soudu nemusí být ani natolik intenzivní ve smyslu bezprostředního ohrožení chráněných zájmů. Postačí i nižší potencialita narušení veřejného pořádku – ta však stále musí být dána a musí být náležitě individualizována. Musí být bezvýjimečně zdůvodněno, na základě jakých individuálních skutečností představuje cizinec hrozbu do budoucna. Vyloučil-li totiž zákonodárce z možnosti získat předmětný pobytový titul jen ty cizince, kteří představují nebezpečí pro veřejný pořádek (tj. primárně hrozbu do budoucna), nelze nutně vycházet jen z toho, čeho se případně dopustili v minulosti (viz body 48 až 52 rozsudku 18 A 134/2025).
37. Z toho vyplývá, že závěr o nebezpečí pro veřejný pořádek (nebo bezpečnost státu) může být založen např. na dřívějším spáchání trestného činu bez ohledu na to, zda o něm figuruje záznam ve výpisu z rejstříku trestů, např. v důsledku zahlázení odsouzení [jinak by se zkoumala podmínka trestní zachovalosti dle § 7t odst. 5 písm. c) lex Ukrajina]. Neplatí to ovšem automaticky. Stejně tak může být založen i na bezpečnostních poznatcích jiné povahy, nijak přímo nesouvisejících s trestním řízením. Zcela vyloučit pak nelze ani zjištění z dosud neskončeného trestního řízení, tedy i důvodného podezření, že se zájemce dopustil nebo dopouští trestné činnosti, i když ještě nebyl odsouzen. V takovém případě ovšem musí být závěr o cizincem představovaném nebezpečí založen na konkrétních poznatcích o závadové činnosti cizince, nikoli na samotném vedení trestního řízení. Musí být zřejmé, z jakých konkrétních skutečností a proč policie dovodila nebezpečí pro veřejný pořádek či bezpečnost státu (srov. rozsudek 18 A 4/2026).
38. Optikou právě uvedených východisek je třeba nahlížet i na případ žalobce. Soud souhlasí s žalovaným, že trestní soud sice žalobce neuznal vinným ze spáchání trestného činu, ale v důsledku procesního odklonu (podmíněného zastavení trestního stíhání), je nyní žalobce ve zkušební době. Již jen proto nelze přehlížet – jak činí žalobce – že skutek, který měl spáchat a k němuž se doznává i v nynějším řízení, byl předmětem trestního stíhání. V obecné rovině proto pro prvotní úsudek ohledně nebezpečí pro veřejný pořádek či bezpečnost státu postačí i zjištění, že orgán činný v trestním řízení podmíněně zastavil trestní stíhání vůči žalobci (stejně rozsudek 18 A 134/2025, bod 57).
39. Tolik k obecné rovině. K ní ovšem musí přistoupit náležitě individualizované nebezpečí trestné činnosti a povaha závadového jednání. Normy správního práva trestního a trestního práva hmotného pokrývají často i méně závažná jednání, jimiž dochází k ohrožení zájmů chráněných zákonem (tedy veřejného pořádku). Ani to, že soud cizince shledal vinným ze spáchání trestného činu, nutně neznamená, že se dopustil jednání vážně narušujícího veřejný pořádek (srov. rozsudek NSS rozsudek NSS z 6. 2. 2013, čj. 1 As 175/2012-34). Tento závěr soud činí nezávisle na tom, že zákonodárce v lex Ukrajina nezdůraznil požadavek *závažnosti* narušení veřejného pořádku.
40. Jistě lze připustit, že postačí i nižší potencialita narušení veřejného pořádku. Ta však stále musí být dána a musí být náležitě individualizována. Musí být bezvýjimečně zdůvodněno, na základě jakých individuálních skutečností cizinec představuje skutečnou hrozbu do budoucna. Takhle specifikovaná hrozba pak stále musí být dostatečně intenzivní, aby bylo

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

v rámci výkladu neurčitého právního pojmu bylo možné dovodit budoucí nebezpečí pro veřejný pořádek. Dále soud uvádí, že pokud zákonodárce vyloučil z možnosti získat zvláštní dlouhodobý pobyt jen ty cizince, kteří představují nebezpečí pro veřejný pořádek (tj. primárně hrozbu do budoucna), nelze nutně vycházet jen z toho, čeho se dopustili v minulosti.

41. V posuzované věci policie popsala nebezpečí, které dle ní žalobce představuje, na základě jeho jednání při řízení motorových vozidel. Z jejího stanoviska je patrné, že žalobce měl v prosinci 2023 na Praze 2 v nedbalosti zavinit dopravní nehodu, při níž se zranil jeho spolujezdec. Neměl přizpůsobit jízdu povaze a stavu vozovky a svým schopnostem, v důsledku čehož se jeho vozidlo setkal s tramvají a dalšími vozidly. Trestní stíhání v této věci podmíněně zastavil Obvodní soud pro Prahu 2. Žalobce stále vykonává zkušební dobu.
42. Předně soud připomíná, že při přezkumu postupu žalovaného ve věcech zvláštního dlouhodobého pobytu je nutné rozlišovat trestné činy spáchané úmyslně na jedné straně a na straně druhé z nedbalosti (k odklonům u úmyslného trestného činu srov. rozsudek 18 A 134/2025). Nedbalostní trestní činy zpravidla dosahují nižší míry intenzity nebezpečí pro veřejný pořádek. Tak je tomu i v nynějším případě, o čemž ostatně svědčí i to, že soud nakonec podmíněně zastavil trestní stíhání. K podmíněnému zastavení se pak vážou přísné podmínky, které musí obviněný splnit, a to nejen doznání viny, ale také náhrada jím způsobené škody. Nadto pokud trestní soud podmíněně zastavil trestní stíhání, pozitivně hodnotil i osobu žalobce, jeho dosavadní život a okolnosti případu, které musely umožňovat takovýto postup [srov. § 307 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)].
43. Soud nebagatelizuje závažnost či nebezpečí, které plyne z právě popsaného jednání žalobce. Nelze ovšem přehlížet, že v zimním období, v němž žalobce zapříčinil dopravní nehodu, zpravidla i malá chyba či nepozornost při řízení motorového vozidla může vést k závažným důsledkům. Žalobce je jistě zkušený řidič. Sám v žalobě tvrdí, že je v ČR zaměstnán jako řidič autobusu. Stanovisko policie toto potvrzuje. Jakkoli by řidič autobusu MHD měl – lépe, než jiní – dodržovat pravidla provozu na pozemních komunikacích, nelze odhlížet od toho, že právě řidič autobusu musí dennodenně (častěji než jiní) čelit mnohým složitým (leckdy bezvýchodiskovým) dopravním situacím. Již jen proto – bez toho, aby policie podrobněji substancovala, v čem spočívá konkrétní budoucí nebezpečí pro veřejný pořádek – nelze potvrdit závěr, že by udělením zvláštního dlouhodobého pobytu žalobci mohlo takové nebezpečí nastat či gradovat. Policie ani žalovaný se ani jen nevyjádřili k žalobnímu tvrzení, že žalobce nadále vykonává profesi řidiče autobusu.
44. Soud si je dobře vědom, že žalobce měl zapříčinit spornou dopravní nehodu jako řidič osobního motorového vozidla, a tedy nikoli jako řidič autobusu. Tato skutečnost ovšem na právě uvedeném nic nemění. Byť žalobce tehdy řídil osobní motorové vozidlo, pokud by skutečně intenzivně ohrozil veřejný pořádek či bezpečnost státu, jistě by povolání řidiče autobusu, které vyžaduje velkou míru odpovědnosti, nemohl nadále vykonávat. Soud míní, že policie neformulovala konkrétní, individualizované a přiměřeně závažné zjištění stran předcházejícího „trestněprávního“ jednání žalobce, aby toto mohlo představovat budoucí hrozbu pro veřejný pořádek či bezpečnost státu. Její stanovisko tak není dostatečně odůvodněno a nemůže proto obstát.
45. Nutno dodat, že policie ve stanovisku poukázala na další dva „prohřešky“ žalobce vůči pravidlům provozu na pozemních komunikacích. Vedle již zmiňované dopravní nehody žalobce také dvakrát držel telefon či jiné hovorové zařízení v ruce během jízdy. Jakkoli žalobce jistě nejednal správně, nelze pominout, že těchto dvou přestupků se měl dopustit

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

ještě před shora rozebíranou dopravní nehodou, a to v roce 2022 a v průběhu roku 2023. Policie pak u žalobce nevykázala jiné přestupkové či trestněprávní jednání, jehož by se žalobce měl dopustit v období po prosinci 2023. Je-li pravdou, že žalobce po celou následující dobu pracuje jako řidič, pak jeho „bezpřestupková karta řidiče“ v období minimálně od počátku roku 2024 do 23. 3. 2026 (datum zdůvodnění stanoviska policie) svědčí o tom, že žalobce nemusí představovat dostatečně akutní ohrožení veřejného pořádku. Tento závěr soud činí nezávisle na tom, že žalobce je stále ve zkušební době stran skutku, jehož se měl dopustit při dopravní nehodě v prosince 2023.

46. Postup žalovaného dle § 7t odst. 6 lex Ukrajina tedy není v posuzovaném případě odůvodněn a založen na podkladu, který by svědčil o tom, že žalobce představuje nebezpečí pro veřejný pořádek či bezpečnost státu. V tomto případě žalovaný na základě stanoviska policie nesprávně vyložil neurčitý právní pojem.

III. Závěr a náklady řízení

47. S ohledem na výše uvedené tedy soud uzavírá, že neobstojí stanovisko policie o tom, že žalobce představuje nebezpečí pro veřejný pořádek. Žalovaný tedy na jeho základě nezákonně žalobci zrušil termín pro pořízení biometrických údajů podle § 7t odst. 6 lex Ukrajina, čímž i nezákonně zanikla jeho registrace ke zvláštnímu dlouhodobému pobytu.
48. Žaloba je důvodná, proto soud výrokem určil, že zásah žalovaného byl nezákonný. Jelikož důsledky tohoto zásahu, tj. zrušený termín a zaniklá registrace k pobytu, trvají, výrokem II zakázal žalovanému pokračovat v porušování práv žalobce a přikázal mu, aby v přiměřené lhůtě obnovil stav před zásahem, tj. aby obnovil registraci žalobce k pobytu (srov. § 87 odst. 2 s. ř. s.). To bude mít za následek i určení nového termínu k pořízení biometrických údajů (nebudou-li shledány jiné zákonné překážky); proto soud tuto povinnost samostatně neukládal.
49. Výrok o nákladech řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce byl v řízení úspěšný, proto mu náleží náhrada nákladů řízení. Ta spočívá v první řadě v uhrazeném soudním poplatku ve výši 2 000 Kč. Náklady související s právním zastoupením advokátem jsou pak tvořeny jednak odměnou za 4 úkony právní služby (převzetí zastoupení, sepsání žaloby, reakce z 15. 12. 2025 a vyjádření z 29. 4. 2026). Sazba odměny za jeden úkon právní služby činí podle advokátního tarifu (vyhláška č. 177/1996 Sb.) částku 4 620 Kč (§ 6 odst. 1, § 7 a § 9 odst. 5 cit. vyhlášky), celkem 18 480 Kč. K tomu je nutné připočítat 4 paušální částky za jednotlivé úkony ve výši 450 Kč (§ 13 odst. 4 cit. vyhlášky), tj. 1 800 Kč. Zástupce žalobce je plátcem DPH, jak soudu osvědčil, výše odměny za zastupování se proto dále zvyšuje o částku této daně (po zaokrouhlení 4 259 Kč). Celková výše nákladů, které žalobci v tomto řízení vznikly, tak činí 26 539 Kč. Ty je žalovaný povinen nahradit k rukám zástupce žalobce ve stanovené lhůtě.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u NSS, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, který o ní též rozhoduje.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá NSS. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet NSS lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Nesplní-li povinný (žalovaný) dobrovolně, co jí ukládají výroky vykonatelného rozhodnutí, může oprávněný (žalobce) podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Praha 2. června 2026

Martin Lachmann v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.